

تأثیر دادائیست‌ها بر نابودی اصالت اثر هنری در دوران بازتولید مکانیکی

مینو کیومرثی

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه نقاشی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

چکیده

یکی از مهم‌ترین اهداف هنر، همواره خلق خواسته‌هایی است که ممکن است در آینده محقق شوند. تاریخ همه‌ی اشکال هنری نشانگر دوره‌های بحرانی است که در آن یک شکل هنری در جست‌وجوی تأثیراتی است که تنها با دگرگونی استاندارد تکنیکی به دست می‌آید. عدم تعادل و خامی‌های هنری که به ویژه در همان دوره‌های افول و پس از آن پدیدار می‌شود، در حقیقت از هسته‌ی غنی‌ترین انرژی‌های تاریخی آن برمی‌خیزد. در سال‌های اخیر، چنین خشونت‌هایی در دادائیسم^۱ به وقوع پیوست و اکنون نیروی محرک آن قابل شناسایی است؛ دادائیسم کوشید با معناهای تصویری و لفظی، همان تأثیراتی را ایجاد کند که امروزه مخاطبان از فیلم انتظار دارند، خلق هرگونه انتظارات پیش‌تاز اساساً نو در پی هدف خود می‌رود. دادائیسم این کار را تا جایی پیش برد که ارزش‌های بارز در مورد فیلم را، که بسیار ضروری و در جست‌وجوی بلندپروازی‌های نیرومند است، فدا کرد. البته دادائیسم، آن‌گونه که اشاره خواهد شد، از چنین مقاصدی آگاهی نداشت. دادائیست‌ها به ارزش فروش آثارشان اهمیت بسیار کمی می‌دادند و بیشتر بر ارزش استفاده از آن تأمل داشتند. (بنیامین، ۱۳۸۰، ۱۶۳). به طور مشخص نمی‌توانیم یک ویژگی خاص برای دادا در نظر بگیریم؛ زیرا آثار فردی زیادی در این جریان هنری ظهور یافتند. جنبش‌های هنری پیش از آن علی‌رغم نفی برخی از جوانب هنر پیش از خود، همگی تلاش داشتند تا اثری موزه‌ای خلق کنند، درحالی‌که دادائیسم برخلاف تمامی تناقضات درونی‌اش، حقیقتاً قصد نداشت تا اثری ماندگار خلق کند. (رحیمی، ۱۳۸۸، ۱۰۸) دادا، جنبشی اعتراضی بود که در زوربخ توسط چند شاعر و نقاش در سال ۱۹۱۶ آغاز شد. این مکتب که زائیده نومیدی و اضطراب و هرج‌ومرج ناشی از جنگ بود، به ثبات و دوام هیچ امری اعتقاد نداشت و علیه تمامی مکاتب و سبک‌های ادبی و هنری گذشته شورید. به این ترتیب، جریان فلسفی استهزاآمیزی بود که برای اعتراض به وضع زندگی دوره جنگ و پس از آن و خلاصه برای مقابله با گرداندگان پرمدعای ادبیات به وجود آمده بود.

واژه‌های کلیدی: دادائیست‌ها، اصالت اثر هنری، بازتولید مکانیکی

^۱ dadaism

دادا جنبشی ادبی و هنری بود با دامنه‌ی جهانی و خصلت هیچ‌گرایانه که از سال ۱۹۱۵ تا ۱۹۲۲ دوام آورد.

مطالعات هنر و فرهنگ

دوره ۵، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۱۱-۱